ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 15ης Σεπτεμβρίου 2005 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-281/03 και C-282/03,

με αντικείμενο αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, τις οποίες υπέβαλε το College van Beroep voor het bedrijfsleven (Κάτω Χώρες), με αποφάσεις της 26ης Ιουνίου 2003 που περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 30 Ιουνίου 2003, στο πλαίσιο των διαδικασιών

Cindu Chemicals BV,

Rütgers VFT AG,

Touwen & Co. BV,

Pearl Paint Holland BV,

Elf Atochem Nederland BV,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

Zijlstra & Co. Verf BV,

Chemische Producten Struyk & Co. BV,

Van Swaay Schijndel BV,

Houtbereiding G. Rozendaal BV (C-281/03),

Arch Timber Protection BV (C-282/03)

κατά

College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen,

παρισταμένου του:

Stichting Behoud Leefmilieu en Natuur Maas en Waal,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta, J. Makarczyk, P. Kūris και Γ. Αρέστη (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 27ης Ιανουαρίου 2005,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— οι Cindu Chemicals BV κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τον N. S. J. Koeman, advocaat,

— η Arch Timber Protection BV, εκπροσωπούμενη από τους J. P. L. van Marissing και N. G. Engering, advocaten,

— η College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen, εκπροσωπούμενη από τον R. J. M. van den Tweel, advocaat,

— το Stichting Behoud Leefmilieu en Natuur Maas en Waal, εκπροσωπούμενο από τον F. F. Scheffer, advocaat,

— η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενη από τις H. G. Sevenster και J. G. M. van Bakel,

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Molde,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την F. Simonetti και τον M. van Beek,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Μαρτίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Οι αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/004, σ. 178), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 94/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 365, σ. 1).

2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ, αφενός, των Cindu Chemicals BV, Rütgers VFT AG, Touwen & Co. BV, Pearl Paint Holland BV, Elf Atochem Nederland BV, Zijlstra & Co. Verf BV, Chemische Producten Struyk & Co. BV, Van Swaay Schijndel BV, Houtbereiding G. Rozendaal BV (υπόθεση C-281/03) και Arch Timber Protection BV (υπόθεση C-282/03) και, αφετέρου, της College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (Επιτροπής Εγκρίσεως Παρασιτοκτόνων, στο εξής: ΕΕΠ) ως προς αποφάσεις χορηγήσεως άδειας για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση επικίνδυνων ουσιών.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

Η οδηγία 76/769

3 Η οδηγία 76/769, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 100 της Συνθήκης ΕΟΚ (εν συνεχεία, άρθρου 100 της Συνθήκης ΕΚ, και νυν, κατόπιν νέας τροποποιήσεως, άρθρου 94 ΕΚ), καθορίζει τους κανόνες που περιορίζουν την κυκλοφορία και χρήση ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Κατά την πρώτη, δεύτερη, τρίτη, τέταρτη και πέμπτη αιτιολογική της σκέψη, η οδηγία αυτή επιδιώκει περισσότερους του ενός σκοπούς, ήτοι την προστασία του πληθυσμού και, ιδίως, των ατόμων που χρησιμοποιούν αυτές τις ουσίες, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη της ποιότητας της ανθρώπινης ζωής καθώς και την άρση των προσκομμάτων που παρεμβάλλουν στις συναλλαγές οι ισχύουσες στον τομέα αυτόν εθνικές νομοθεσίες, η εφαρμογή των οποίων έχει άμεσες επιπτώσεις στη δημιουργία και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, λόγω των αποκλίσεων που αυτές παρουσιάζουν ως προς τους όρους κυκλοφορίας και χρήσεως των εν λόγω ουσιών.

4 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής ορίζει ότι, υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων σχετικών κοινοτικών διατάξεων, η οδηγία αυτή διέπει τους περιορισμούς επί της διαθέσεως στην αγορά και της χρήσεως των επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του Παραρτήματός της Ι. Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας ορίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε οι επικίνδυνες ουσίες και τα παρασκευάσματα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του Παραρτήματος να μη δύνανται να κυκλοφορούν στην αγορά ή να χρησιμοποιηθούν, παρά μόνον υπό τους όρους τους προβλεπόμενους στο Παράρτημα».

5 Το Παράρτημα Ι της οδηγίας 76/769 απαριθμεί τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα και προβλέπει τους περιορισμούς που επιβάλλονται στην κυκλοφορία και στη χρήση τους. Το Παράρτημα αυτό έχει τροποποιηθεί επανειλημμένως, προκειμένου, ειδικότερα, να περιληφθούν σε αυτό και άλλες επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα.

6 Η οδηγία 89/677/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για την όγδοη τροποποίηση της οδηγίας 76/769 (ΕΕ L 398, σ. 19), προσέθεσε στο σημείο 20 του Παραρτήματος Ι τις ενώσεις αρσενικού. Κατά το σημείο 20, παράγραφος 1, στοιχείο β', του Παραρτήματος, δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση των ενώσεων αυτών ως ουσιών και συστατικών παρασκευασμάτων που προορίζονται για την προστασία του ξύλου. Στην περίπτωση αυτήν, η εν λόγω απαγόρευση δεν ισχύει για τα διαλύματα ανόργανων αλάτων του τύπου CCA (χαλκός-χρώμιο-αρσενικό) που χρησιμοποιούνται σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις για τον εμποτισμό του ξύλου με τη χρήση κενού ή πιέσεως. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στο έδαφός τους τη χρήση παρασκευασμάτων DFA (δινιτροφαινόλη-άλατα φλορυδρικού οξέος-αρσενικό) για τον επιτόπιο εμποτισμό των εγκατεστημένων ξύλινων στύλων των εναέριων γραμμών. Τα παρασκευάσματα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται από επαγγελματίες οι οποίοι εφαρμόζουν τη μέθοδο της χρήσεως κενού ή πιέσεως. Τέλος, το σημείο 20, παράγραφος 2, ορίζει ότι οι ενώσεις αυτές «δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται ως ουσίες και συστατικά παρασκευασμάτων που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στην επεξεργασία βιομηχανικών υδάτων, ανεξάρτητα από τη χρήση τους».

7 Η οδηγία 94/60 προσέθεσε στο σημείο 32 του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769 τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που περιέχουν κρεόσωτο, κρεοσωτέλαιο ή αποστάγματα λιθανθρακόπισσας. Το σημείο 32.1 του Παραρτήματος αυτού ορίζει

ότι δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση των ουσιών αυτών για την κατεργασία ξύλου, εάν αυτές περιέχουν βενζο-α-πυρένιο σε συγκέντρωση μεγαλύτερη του 0,005 % κατά βάρος και/ή φαινόλες που μπορούν να εκχυλιστούν με νερό σε συγκέντρωση μεγαλύτερη του 3 % κατά βάρος. Επιπλέον, απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά ξυλείας που έχει υποστεί κατεργασία μέσω αυτών των ουσιών. Κατ' εξαίρεση, οι ουσίες αυτές μπορούν, κατά το σημείο 32.1, στοιχείο i, να χρησιμοποιούνται για την κατεργασία ξύλου σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εφόσον περιέχουν βενζο-α-πυρένιο και φαινόλες που μπορούν να εκχυλιστούν με νερό σε συγκεντρώσεις μικρότερες των προαναφερθέντων ανώτατων ορίων. Τέλος, κατά το σημείο 32.1, στοιχείο ii, η ξυλεία που έχει υποστεί κατεργασία κατά το στοιχείο i και διατίθεται για πρώτη φορά στην αγορά πρέπει να προορίζεται αποκλειστικά για επαγγελματική και βιομηχανική χρήση, όπως για χρήση στον σιδηροδρομικό τομέα.

Η οδηγία 98/8/ΕΚ

8 Η οδηγία 98/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (ΕΕ L 123, σ. 1), έχει ως σκοπό την καθιέρωση ενός κανονιστικού πλαισίου σχετικά με τη χορήγηση άδειας και τη διάθεση στην αγορά των κρατών μελών βιοκτόνων προϊόντων με σκοπό τη χρήση, καθώς και την κατάρτιση, σε κοινοτικό επίπεδο, ενός θετικού καταλόγου δραστικών ουσιών που μπορούν να χρησιμοποιούνται σε βιοκτόνα.

9 Με την εικοστή έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 98/8 διευκρινίζεται ότι, «επειδή η πλήρης εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ιδίως δε το πρόγραμμα αναθεώρησης, δεν θα επιτευχθούν πριν παρέλθουν πολλά χρόνια, η οδηγία 76/769/ΕΟΚ παρέχει ένα πλαίσιο για τη συμπλήρωση της κατάρτισης του θετικού καταλόγου, θέτοντας περιορισμούς στην εμπορία και τη χρήση ορισμένων δραστικών ουσιών και προϊόντων ή ομάδων τους».

10 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 98/8 ορίζει ότι, για τους σκοπούς της οδηγίας, ως «βιοκτόνα προϊόντα» νοούνται οι «δραστικές ουσίες και παρασκευάσματα που περιέχουν μία ή περισσότερες δραστικές ουσίες, με τη μορφή με την οποία παραδίδονται στον χρήστη, τα οποία προορίζονται να καταστρέφουν, να αποτρέπουν, να καθιστούν αβλαβή, να προλαμβάνουν τη δράση ή κατ' άλλον τρόπο να ασκούν περιοριστική δράση επί κάθε βλαβερού οργανισμού με χημικά ή βιολογικά μέσα». Η εν λόγω διάταξη ορίζει επίσης ότι το Παράρτημα V της οδηγίας αυτής περιλαμβάνει έναν εξαντλητικό κατάλογο με 23 τύπους προϊόντων, καθώς και ενδεικτικό σύνολο περιγραφών για κάθε τύπο.

11 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 98/8 ορίζει ότι τα κράτη μέλη εγκρίνουν ένα βιοκτόνο μόνον εφόσον «οι δραστικές του ουσίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I ή IA και πληρούνται οι τυχόν απαιτήσεις του εν λόγω Παραρτήματος».

12 Το άρθρο 16, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, το οποίο καθιερώνει ένα μεταβατικό καθεστώς, ορίζει τα εξής:

«Κατά περαιτέρω παρέκκλιση του άρθρου 3, παράγραφος 1, του άρθρου 5, παράγραφος 1, του άρθρου 8, παράγραφοι 2 και 4, και με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3, ένα κράτος μέλος μπορεί, για περίοδο δέκα ετών από [14ης Μαΐου 2000] να συνεχίσει να εφαρμόζει το ισχύον σύστημα ή την πρακτική του για τη διάθεση στην αγορά βιοκτόνων προϊόντων. Μπορεί, ειδικότερα, σύμφωνα με τους εθνικούς του κανόνες, να εγκρίνει τη διάθεση στην αγορά, στην επικράτειά του, βιοκτόνου που περιέχει δραστικές ουσίες μη καταχωρισμένες στο Παράρτημα I ή IA γι' αυτόν τον τύπο προϊόντος. Οι εν λόγω δραστικές ουσίες πρέπει να διατίθενται στην αγορά την [14η Μαΐου 2000] ως δραστικές ουσίες βιοκτόνου για σκοπούς άλλους από εκείνους που ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχεία γ' και δ'.»

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

13 Ο ολλανδικός νόμος του 1962 για τα παρασιτοκτόνα (Bestrijdingsmiddelenwet 1962, Stb. 1962, αριθ. 288, στο εξής: νόμος του 1962) προβλέπει ένα καθεστώς άδειας για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση παρασιτοκτόνων. Συναφώς, με το άρθρο 1b του εν λόγω νόμου συστήνεται η ΕΕΠ, αυτόνομο διοικητικό όργανο που έχει ως αποστολή να αποφαίνεται, κατ' εφαρμογήν του εν λόγω νόμου, επί αιτήσεων χορηγήσεως άδειας για παρασιτοκτόνα και να καθορίζει, ενδεχομένως, τη διάρκεια ισχύος των χορηγούμενων αδειών.

14 Κατά το άρθρο 2 του νόμου του 1962, απαγορεύεται η παράδοση, η κατοχή ή η κατοχή σε αποθήκη, η εισαγωγή ή χρήση στην επικράτεια του Βασιλείου των Κάτω Χωρών παρασιτοκτόνου το οποίο δεν έχει εγκριθεί κατά τον νόμο αυτό. Το άρθρο 3 του εν λόγω νόμου ορίζει ότι ένα παρασιτοκτόνο εγκρίνεται μόνον εφόσον ανταποκρίνεται στις επιταγές που αναφέρονται λεπτομερώς στο άρθρο αυτό και στο άρθρο 3a του ιδίου νόμου.

15 Κατά το άρθρο 4 του νόμου του 1962, η υποβολή αιτήσεως χορηγήσεως ή παρατάσεως της ισχύος άδειας κυκλοφορίας παρασιτοκτόνου πρέπει να τηρεί ορισμένους τυπικούς κανόνες τους οποίους επαναλαμβάνει κατ' ουσίαν ο κανονισμός του 1995 περί χορηγήσεως άδειας για παρασιτοκτόνα προϊόντα (Regeling toelating bestrijdingsmiddelen 1995, Stcrt. 1995, αριθ. 41), ενώ η σχετική αίτηση εξετάζεται μόνον εφόσον συνοδεύεται από πλήρη φάκελο, σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται από τον νόμο αυτό και δυνάμει αυτού.

16 Βάσει του άρθρου 7 του νόμου του 1962, η ΕΕΠ αποφασίζει την ανάκληση της άδειας που προβλέπει το άρθρο 4 του νόμου αυτού όταν η άδεια δεν πληροί ή έπαυσε να πληροί τους όρους των άρθρων 3 και 3a του εν λόγω νόμου ή τους όρους που τίθενται δυνάμει των άρθρων αυτών. Εντούτοις, κατά το άρθρο 8 του ιδίου νόμου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ασκήσουν προσφυγή κατά μιας τέτοιας αποφάσεως ενώπιον του College van Beroep voor het bedrijfsleven.

17 Τέλος, κατά την κανονιστική απόφαση που διέπει τις προϋποθέσεις χορηγήσεως περιβαλλοντικής άδειας για βιοκτόνα (Besluit milieutoelatingseisen niet-landbouwbestrijdingsmiddelen, Stb. 1998, αριθ. 499), η οποία εκδόθηκε το 1998 βάσει του άρθρου 3a του νόμου του 1962, η δραστική ουσία των βιοκτόνων πρέπει να υποβάλλεται σε εκτίμηση των κινδύνων, ώστε να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι διαφορές των κυρίων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

18 Η διαφορά της κύριας δίκης στην υπόθεση C-281/03 αφορά βιοκτόνα προϊόντα, ήτοι παρασιτοκτόνα για μη γεωργική χρήση, τα οποία περιέχουν ως δραστική ουσία αποστάγματα λιθανθρακόπισσας (carbolineum και κρεοσωτέλαιο) και χρησιμοποιούνται ως ουσίες προστασίας του ξύλου. Τα αποστάγματα λιθανθρακόπισσας περιλαμβάνονται στο σημείο 32 του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 94/60 (στο εξής: οδηγία 76/769).

19 Τον Φεβρουάριο του 1996, η ΕΕΠ ενημέρωσε τις προσφεύγουσες της κύριας δίκης, κατόχους αδειών σχετικών με βιοκτόνα προϊόντα περιέχοντα αποστάγματα λιθανθρακόπισσας, για την πρόθεσή της, αφενός, να μην ανανεώσει, με τη λήξη της τριετούς διάρκειας ισχύος, τη χορηγηθείσα άδεια ως προς τα προϊόντα προστασίας του ξύλου στην περίπτωση κατά την οποία το ξύλο που έχει υποστεί κατεργασία δύναται να έλθει σε επαφή με ύδατα (ιδίως με τα υπόγεια ύδατα) και, αφετέρου, να παρατείνει κατά πέντε έτη την άδεια που είχε χορηγηθεί για άλλες χρήσεις σε ξηρό περιβάλλον, υπό τον όρον ότι οι κάτοχοι των εν λόγω αδειών θα της διαβιβάσουν πιο συγκεκριμένα στοιχεία. Εν συνεχεία, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης υπέβαλαν στην ΕΕΠ αιτήσεις περί παρατάσεως ορισμένων αδειών η ισχύς των οποίων επρόκειτο να λήξει.

20 Την 1η Οκτωβρίου 1999 η ΕΕΠ αποφάσισε να παρατείνει έως την 1η Ιουλίου 2001 τις άδειες για τις χρήσεις σε ξηρό περιβάλλον των προϊόντων συντηρήσεως του ξύλου με βάση το carbolineum και το κρεοσωτέλαιο.

21 Το 2000 η ΕΕΠ γνωστοποίησε στις προσφεύγουσες της κύριας δίκης, αφενός, ότι θα έπρεπε να καταβληθεί προσπάθεια ώστε η διαδικασία εκτιμήσεως της δυνατότητας εγκρίσεως των προϊόντων αυτών να είναι σύμφωνη με αυτήν που καθιερώνεται σε κοινοτικό επίπεδο με την οδηγία8 και, αφετέρου, ότι για την παράταση της ισχύος των σχετικών με τις εν λόγω ουσίες αδειών μετά την 1η Ιουλίου 2001, οι οικείες επιχειρήσεις όφειλαν να της διαβιβάσουν πλήρη φάκελο με πιο συγκεκριμένα στοιχεία σχετικά τόσο με τις επιπτώσεις των προϊόντων αυτών στο περιβάλλον και στην ανθρώπινη τοξικολογία όσο και με τους κινδύνους που διατρέχουν οι χρήστες των εν λόγω ουσιών.

22 Στις 27 Ιουλίου 2001 η ΕΕΠ αποφάσισε να παρατείνει έως την 1η Νοεμβρίου 2001, με αναδρομική ισχύ από 1ης Ιουλίου του ιδίου έτους, τις χορηγηθείσες άδειες ως προς τα βιοκτόνα προϊόντα με βάση αποστάγματα λιθανθρακόπισσας.

23 Στις 25 Οκτωβρίου 2001 η ΕΕΠ έλαβε, δυνάμει του νόμου του 1962, αποφάσεις με τις οποίες έθεσε στο αρχείο τις αιτήσεις περί παρατάσεως της ισχύος των αδειών για ορισμένα προϊόντα προστασίας του ξύλου με βάση carbolineum και κρεοσωτέλαιο, για τον λόγο ότι οι αντίστοιχοι φάκελοι δεν ήταν πλήρεις. Με έγγραφο της 9ης Νοεμβρίου 2001, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης υπέβαλαν διοικητικές ενστάσεις κατά των εν λόγω αποφάσεων ενώπιον της ΕΕΠ, προβάλλοντας, κυρίως, το επιχείρημα ότι η προβλεπόμενη από τον νόμο αυτό διαδικασία αιτήσεων παρατάσεως της ισχύος αδειών είναι αντίθετη προς την οδηγία 76/769.

24 Με απόφαση της 28ης Ιουνίου 2002, η ΕΕΠ απέρριψε ως αβάσιμες τις διοικητικές ενστάσεις που υπέβαλαν οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης κατά των αποφάσεων της 25ης Οκτωβρίου 2001. Στις 7 Αυγούστου 2002, οι εν λόγω προσφεύγουσες άσκησαν προσφυγή κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως ενώπιον του College van Beroep voor het bedrijfsleven, το οποίο υπέβαλε στο Δικαστήριο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.

25 Η διαφορά της κύριας δίκης στην υπόθεση C-282/03 αφορά βιοκτόνο προϊόν με την ονομασία «Superwolmanzout-CO», το οποίο χρησιμοποιείται για την προστασία του ξύλου και περιέχει ενώσεις CCA και για το οποίο η ΕΕΠ είχε χορηγήσει στην Arch Timber Protection BV άδεια ισχύουσα έως την 1η Ιουνίου 2005. Οι ανωτέρω ενώσεις περιλαμβάνονται στο σημείο 20 του Παραρτήματος I της οδηγίας 76/769.

26 Με αποφάσεις της 31ης Αυγούστου και της 14ης Σεπτεμβρίου 2001, η ΕΕΠ ανακάλεσε με ισχύ από 14ης Μαρτίου 2002, βάσει του άρθρου 7 του νόμου του 1962, τη χορηγηθείσα στην εν λόγω εταιρία άδεια ως προς το Superwolmanzout-CO και απέρριψε την αίτηση παρατάσεως της ισχύος της σχετικής άδειας που η εταιρία είχε υποβάλει το 1997. Με έγγραφο της 11ης Οκτωβρίου 2001, η εταιρία αυτή προσέβαλε τις αποφάσεις αυτές ενώπιον της ΕΕΠ.

27 Στις 2 Αυγούστου 2002 η ΕΕΠ απέρριψε ως αβάσιμες τις διοικητικές ενστάσεις που υπέβαλε η Arch Timber Protection BV κατά των ως άνω αποφάσεων της 31ης Αυγούστου και της 14ης Σεπτεμβρίου 2001. Στις 6 Αυγούστου 2002, η εν λόγω εταιρία άσκησε προσφυγή κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως ενώπιον του College van Beroep voor het bedrijfsleven, το οποίο υπέβαλε στο Δικαστήριο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.

28 Στις δύο υποθέσεις των κυρίων δικών, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, δεδομένου ότι τα επίμαχα προϊόντα πληρούν τους όρους περί κυκλοφορίας και χρήσεως που θέτει η οδηγία 76/769, η οδηγία αυτή τους παρέχει το δικαίωμα να αποκτήσουν τη σχετική άδεια. Κατά το αιτούν δικαστήριο, η επιχειρηματολογία αυτή θέτει το ζήτημα αν οι κανόνες της εν λόγω οδηγίας είναι εξαντλητικοί ως προς τις ουσίες που αυτή αφορά ή αν, αντιθέτως, η οδηγία αυτή καταλείπει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θέτουν πρόσθετες προϋποθέσεις σε εθνικό επίπεδο, όπως οι προβλεπόμενες από τον νόμο του 1962.

29 Εκτιμώντας ότι από την οδηγία 76/769 δεν προκύπτει με σαφήνεια αν τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν, προκειμένου για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση ουσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας, πρόσθετους της οδηγίας αυτής όρους, το College van Beroep voor het bedrijfsleven αποφάσισε, στο πλαίσιο εκάστης των υποθέσεων, να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Επιτρέπει η οδηγία [76/769] να θέσει ένα κράτος μέλος πρόσθετες προϋποθέσεις για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνου του οποίου η δραστική ουσία περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι [...];»

30 Με διάταξη της 28ης Φεβρουαρίου 2002 ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου διέταξε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων C-281/03 και C-282/03 προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

31 Είναι αληθές ότι τα βιοκτόνα προϊόντα που αφορούν οι υποθέσεις των κυρίων δικών περιλαμβάνονται στα σημεία 20 και 32 του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769.

32 Εντούτοις, η ΕΕΠ, το Stichting Behoud Leefmilieu en Natuur Maas en Waal (Ίδρυμα Maas και Waal για τη διατήρηση του ζώντος περιβάλλοντος και της φύσεως, στο εξής: Ίδρυμα), καθώς και η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών και η Δανική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι η χρήση των επίμαχων βιοκτόνων προϊόντων ρυθμίζεται από την οδηγία 98/8, η οποία, αποτελώντας lex specialis που κατισχύει της οδηγίας 76/769 της οποίας ζητείται η ερμηνεία, επιτρέπει στα κράτη μέλη να θέτουν, εν πάση περιπτώσει, αυστηρότερους όρους για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση των οικείων προϊόντων.

33 Καθόσον η οδηγία 76/769 περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τα επίμαχα βιοκτόνα προϊόντα τα οποία ανταποκρίνονται στον ορισμό του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 98/8 και για τα οποία η οδηγία αυτή συνιστά ειδική κανονιστική ρύθμιση, απόκειται στο Δικαστήριο να αποφανθεί, εκ προοιμίου, επί της σχέσεως των δύο αυτών οδηγιών και, ειδικότερα, να προσδιορίσει την επενέργεια που θα είχε, εν προκειμένω, η δεύτερη οδηγία στην εφαρμογή της πρώτης.

34 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 98/8 ορίζει ότι τα κράτη μέλη εγκρίνουν ένα βιοκτόνο προϊόν μόνον εφόσον η δραστική ή οι δραστικές του ουσίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι ή Ι Α της οδηγίας και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των εν λόγω παραρτημάτων.

35 Όπως, όμως, επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 62 των προτάσεών του, είναι σαφές ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, τα παραρτήματα Ι και Ι Α δεν είχαν ακόμη προστεθεί στην οδηγία 98/8. Συνεπώς, τα κράτη μέλη δεν μπορούσαν να ρυθμίζουν το ζήτημα της χορηγήσεως αδειών για τα επίμαχα βιοκτόνα προϊόντα βασιζόμενα στην οδηγία αυτή, καθώς η επιδιωκόμενη από την οδηγία εναρμόνιση δεν είχε ολοκληρωθεί κατά τον χρόνο εκείνο (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 15ης Ιουλίου 2004, C–443/02, Schreiber, Συλλογή 2004, σ. I-7275, σκέψη 20).

36 Επιπλέον, μολονότι το άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/8 προβλέπει μια μεταβατική περίοδο δέκα ετών κατά την οποία τα κράτη μέλη μπορούν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν το ισχύον σύστημα διαθέσεως στην αγορά βιοκτόνων προϊόντων, τα κράτη μέλη οφείλουν, ομοίως, να εξακολουθήσουν να τηρούν τις λοιπές διατάξεις του κοινοτικού δικαίου. Συναφώς, από την εικοστή έκτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω οδηγίας προκύπτει ότι, εν αναμονή της πλήρους εφαρμογής της, η οποία προβλέπεται να ολοκληρωθεί μετά πολλά έτη, η οδηγία παρέχει ένα πλαίσιο για τη συμπλήρωση του θετικού καταλόγου των δραστικών

ουσιών που μπορούν να χρησιμοποιούνται στα βιοκτόνα προϊόντα, περιορίζοντας την εμπορία και τη χρήση ορισμένων ουσιών και προϊόντων. Επιπροσθέτως, το άρθρο 1, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 98/8 ορίζει ότι η οδηγία εφαρμόζεται «υπό την επιφύλαξη των σχετικών κοινοτικών διατάξεων ή των μέτρων που έχουν ληφθεί σύμφωνα με αυτές, και ιδίως με [την οδηγία 76/769]».

37 Επομένως, κατά τη μεταβατική αυτή περίοδο, αν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να θεσπίσει κανόνες για τη διάθεση στην αγορά ή τη χρήση προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 76/769, οι εθνικοί αυτοί κανόνες θα πρέπει να είναι σύμφωνοι με την οδηγία αυτή.

38 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, εν αντιθέσει προς την άποψη της ΕΕΠ, του Ιδρύματος, καθώς και της Κυβερνήσεως των Κάτω Χωρών και της Δανικής Κυβερνήσεως, η οδηγία 98/8 δεν μπορεί, εν προκειμένω, να επενεργεί στην εφαρμογή της οδηγίας 76/769.

39 Επιβάλλεται, επομένως, κατά την αίτηση του αιτούντος δικαστηρίου, η ανάλυση του βαθμού εναρμονίσεως που πραγματοποιήθηκε με την οδηγία 76/769, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η οδηγία αυτή επιτρέπει στα κράτη μέλη να θέτουν, σε εθνικό επίπεδο, πρόσθετους όρους, όπως οι προβλεπόμενοι από τον νόμο του 1962, για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνου προϊόντος του οποίου η δραστική ουσία περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.

40 Κατά το Ίδρυμα, την Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών και τη Δανική Κυβέρνηση, η εν λόγω οδηγία, με την οποία πραγματοποιείται απλώς στοιχειώδης εναρμόνιση, επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιβάλλουν πρόσθετους όρους.

41 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί, αφενός, ότι η οδηγία 76/769 βασίζεται στο άρθρο 100 της Συνθήκης ΕΟΚ και ότι οι τροποποιήσεις που επέφεραν εν συνεχεία οι οδηγίες 89/677 και 94/60, με τις οποίες ενσωματώθηκαν στο Παράρτημα Ι τα σημεία 20 και 32 που αφορούν το αρσενικό και το κρεόσωτο, έχουν, αντιστοίχως, ως νομική βάση το άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΟΚ (εν συνεχεία, άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ, νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 95 ΕΚ) και το άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ. Τα άρθρα αυτά αποσκοπούν στην εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών στο πλαίσιο της δημιουργίας και της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

42 Αφετέρου, από την τέταρτη και πέμπτη αιτιολογική της σκέψη προκύπτει ότι η οδηγία 76/769 αποτελεί μέτρο εναρμονίσεως με το οποίο επιδιώκεται η άρση των προσκομμάτων που παρεμβάλλουν στις συναλλαγές οι αποκλίσεις που παρουσιάζουν οι ισχύουσες στον τομέα αυτόν εθνικές νομοθεσίες οι οποίες έχουν άμεσες επιπτώσεις στη δημιουργία και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

43 Επομένως, τόσο από τη νομική βάση όσο και από τις αιτιολογικές της σκέψεις προκύπτει ότι η οδηγία 76/769 έχει ως σκοπό την εξάλειψη των εμποδίων από το εμπόριο των επίμαχων ουσιών στην εσωτερική αγορά.

44 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 37 των προτάσεών του, ο σκοπός της οδηγίας 76/769 δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί αν τα κράτη μέλη είχαν την ευχέρεια να διευρύνουν την έκταση των υποχρεώσεων που επιβάλλει. Οι διατάξεις της οδηγίας αυτής έχουν εξαντλητικό χαρακτήρα και η εκ μέρους των κρατών μελών διατήρηση ή θέσπιση μέτρων άλλων πέραν αυτών της οδηγίας είναι ασυμβίβαστη με τον σκοπό της (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 5ης Απριλίου 1979, 148/78, Ratti, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 861, σκέψεις 25 έως 27, και της 14ης Οκτωβρίου 1987, 278/85, Επιτροπή κατά Δανίας, Συλλογή 1987, σ. 4069, σκέψη 22).

45 Η ερμηνεία αυτή της οδηγίας 76/769 επιβεβαιώνεται και από το άρθρο της 2, το οποίο ορίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε οι επικίνδυνες ουσίες και τα παρασκευάσματα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του Παραρτήματος να μη δύνανται να κυκλοφορούν στην αγορά ή να

χρησιμοποιηθούν, παρά μόνον υπό τους όρους τους προβλεπόμενους στο Παράρτημα». Από το γράμμα του άρθρου αυτού προκύπτει ότι εφόσον μια ουσία ή ένα προϊόν περιλαμβάνεται στο Παράρτημα της εν λόγω οδηγίας, οι μόνες προϋποθέσεις από τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να εξαρτούν την εμπορία ή τη χρήση του είναι οι προβλεπόμενες από το εν λόγω Παράρτημα.

46 Πάντως, κατά το άρθρο της 1, η οδηγία 76/769 αφορά τους περιορισμούς επί της εμπορίας και της χρήσεως των επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, «[υ]πό την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων σχετικών διατάξεων της Κοινότητος». Συνεπώς, εφόσον τυγχάνουν εφαρμογής άλλες κοινοτικές διατάξεις που θέτουν ειδικές προϋποθέσεις για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση των εν λόγω ουσιών και παρασκευασμάτων, πρέπει αυτές να ληφθούν υπόψη.

47 Τέλος, επιβάλλεται να διευκρινισθεί ότι, στην περίπτωση οδηγίας εκδοθείσας δυνάμει του άρθρου 95 ΕΚ, εφόσον ένα κράτος μέλος επιθυμεί να διατηρήσει ή να θεσπίσει εθνικές διατάξεις διαφορετικές από αυτές της οδηγίας εναρμονίσεως, οι οποίες έχουν σχέση, μεταξύ άλλων, με την προστασία του περιβάλλοντος, έχει, δυνάμει της παραγράφου 4 ή 5 του άρθρου αυτού, την ευχέρεια να κοινοποιήσει στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τις εν λόγω διατάξεις, καθώς και τους λόγους της διατηρήσεως ή της θεσπίσεώς τους.

48 Όπως, όμως, επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 76 των προτάσεών του, κατόπιν αιτήσεως του Βασιλείου των Κάτω Χωρών η Επιτροπή έλαβε σε δύο περιπτώσεις, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 95 ΕΚ, αποφάσεις σχετικά με ορισμένες πτυχές της νομοθεσίας περί κρεοσώτου, οι οποίες δεν σχετίζονται με τις εξεταζόμενες εν προκειμένω εθνικές διατάξεις.

49 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η οδηγία 76/769 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να εξαρτά από όρους άλλους πέραν αυτών που η ίδια προβλέπει τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνου προϊόντος του οποίου η δραστική ουσία περιλαμβάνεται στο Παράρτημά της Ι, υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων σχετικών κοινοτικών διατάξεων που επιβάλλουν ειδικές προϋποθέσεις για το προϊόν αυτό.

Επί των δικαστικών εξόδων

50 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους των κυρίων δικών τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, εναπόκειται σ' αυτό να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Η οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 94/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να εξαρτά από όρους άλλους πέραν αυτών που η ίδια προβλέπει τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνου προϊόντος του οποίου η δραστική ουσία περιλαμβάνεται στο Παράρτημά της Ι, υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων σχετικών κοινοτικών διατάξεων που επιβάλλουν ειδικές προϋποθέσεις για το προϊόν αυτό.

(υπογραφές)